

piti do služby nebo práce, jest neomezeně způsobilý k právním jednáním, které se týkají založení neb zrušení služebního neb pracovního poměru nebo splnění povinností plynoucích z takového poměru, nemůže stěžovateli dopomoci k úspěchu. Z cit. německého předpisu neplyne nikterak nepochybně, jak stěžovatel míní, že by nezletilé žalované byly způsobilé k samostatnému ujednání zažalované smluvní pokuty, naopak připouští jeho doslov stejné pochybnosti a námitky jako §§ 152 a 246 obč. zák. československého. Není v této otázce podstatného rozdílu mezi německým a československým právem. To potvrzují všechny komentáře k německému občanskému zákoníku. I v Německu jsou sice hájeny názory připouštějící způsobilost nezletilců smluviti pokutu dotýkající se jich služebního neb pracovního poměru beze všeho omezení, avšak také názory způsobilost tu úplně popírající, mimo to pak názory zprostředkující (Dernburg, Rehbein).

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 4. dubna 1930 RI 153/30-1. J. K.

D E N Í K.

Usnesení desátého mezinárodního sjezdu pro trestní právo a vězeňství. Sekce první (zákonodárství): 1. Která by byla nejvhodnější zabezpečovací opatření, jak je roztřídití a lze-li při nich užití podmíněného odkladu?

Usnesení: A. Jest nezbytno doplniti trestní systém systémem zabezpečovacích opatření, aby byla zaručena ochrana společnosti tam, kde trestu nelze užití nebo kde je nedostatečný.

Zabezpečovací opatření usilují o to, aby zločinec byl buď napraven nebo ze společnosti vyloučen nebo aby mu byla vzata možnost páchatí trestné činy. Zabezpečovací opatření ukládá soud.

Nehledě k zabezpečovacím opatřením týkajícím se mládeže, doporučují se zejména tato:

1. Zabezpečovací opatření, která mají v zápětí odnětí svobody:

1. Internování zločinců šílených a nenormálních společnosti nebezpečných, aby se podle možnosti uzdravili a stali se schopnými pro život na svobodě.

2. Internování zločinců alkoholiků a toxikomanů za účelem léčby.

3. Internování žebráků a tuláků, aby byli přidrženi k práci.

4. Internování zločinců ze zvyku za účelem eliminace, aniž by způsob výkonu vylučoval možnost nápravy.

Tato opatření se provádějí ve zvláštních ústavech.

II. Opatření, která nemají v zápětí ztrátu svobody.

Nejúčinnější z nich je ochranný dozor.

Příznivé výsledky mohou přinést záruka míru, zákaz vykonávat některá povolání, jichž výkon byl příčinou zločinnosti, zákaz navštěvovati prodejny lihovin. Po případě mohou být tato opatření spojena s ochranným dozorem.

III. Opatření povahy majetkoprávní.

Třeba též upravit zabezpečovací opatření směřující k zabavení předmětů ohrožujících veřejnou bezpečnost nebo k jejich přeměně na věci neškodné.

Poněvadž vypovězení zločinců cizinců může škodit mezinárodní spolupráci v boji proti zločinnosti, bylo by žádoucí, aby užívání tohoto opatření bylo upraveno mezinárodními úmluvami.

B. Výkon zabezpečovacích opatření nemůže být podmíněně odložen leč výjimečně. Stane-li se tak, doporučuje se vysloviti ochranný dozor.

Otázka 2. Je-li žádoucí sjednotiti základní zásady trestního práva, v jaké míře a jakými prostředky?

Usnesení: 1. Jest žádoucí sjednotiti základní zásady trestního práva.

Tohoto sjednocení jest si proto přát, aby byl usnadněn společný boj států proti zločinu a aby byl dán společný základ vědě trestního práva po celém světě.

2. Snaha o sjednocení přestává tam, kde počíná nebezpečí zbaviti trestní právo v různých státech nezbytného podkladu v historickém vývoji každé země a v hlubokých kořenech, které zapustil v srdci národa.

3. Myšlenkové sblížení bylo uskutečněno v rozsáhlých oblastech trestního práva úsilím mezinárodních sdružení právníků a praktiků. Společná práce budí naději na úspěch v budoucnosti a zaslouží tudíž nejvážnější podpory. Společné rozřešení základních otázek trestního práva bude rovněž uspíšeno, jestliže státy budou i nadále se spojovati v boji proti určitým trestným činům. Mělo by býti užito každé příležitosti toho druhu, aby byly mimo hranice dané těmito trestnými činy hledány prostředky, jak společně rozřešiti základní otázky, těchto činů se týkající.

O t á z k a 3. Mají býti odstraněny různé druhy trestů na svobodě určitého trvání a mají býti nahrazeny jednotným trestem? Jak bylo by jej organisovati?

Otázka odložena na příští sjezd, poněvadž sekce pro nedostatek času nemohla o této otázce uvažovati tak důkladně, jak toho vyžadovala její složitost.

S e k c e d r u h á (správní).

O t á z k a 1. Jak by měla býti formulována v rámci platných zákonů pravidla o výkonu trestu?

Usnesení: Aby byla lépe zajištěna ochrana společnosti, má výkon trestu přispívati k výchově a nápravě odsouzenec všemi prostředky nynější pedagogiky. Má rozvíjeti tělesné schopnosti odsouzenec a pečovati o jeho mravní i rozumovou výchovu s použitím kriminálněbiologických šetření a roztřídění vězňů podle vlivu, který na ně měla výchova.

Tento cíl vyžaduje dále:

a) spolupráce soukromníků při výkonu trestu, vybraných výlučně podle osobních vlastností ducha i srdce,

b) zaměstnání vězňů, odpovídající jich schopnostem a odměňované podle chování i pracovního výkonu; přiměřená část pracovní odměny má býti věnována výživě osob na vězni závislých,

c) prostředků osvětlení duševního i fysického, přizpůsobených zvykům jednotlivých zemí, které zasluhují daleko větší pozornosti, než jim byla dosud věnována.

O t á z k a 2. Jak organisovati výchovu vězeňského personálu a jak docíliti jeho nejlepšího výběru?

Všichni úředníci vězeňské správy mají míti pro svůj úkol zvláštní průpravu. Vyšší úředníci mají míti vyšší vědecké vzdělání. Nezbytné jsou zvláštní školy a kurzy pro výchovu vedoucích úředníků a dozorců. Jeví se nezbytným pro všechny země založiti ústav pro vězeňskou nauku a kriminologii. Pro úředníky již ustanovené měly by býti pořádány doplňovací kurzy. Třeba zvláště přihlížeti k výchově pro život ve společnosti a k pedagogice.

Čekatelé služby vězeňské mají prokázati schopnosti k praktickému a rozvážnému výkonu svého úkolu. Čekatelé vedoucích míst mají kromě toho prokázati schopnost vědecky se zabývati problémy výkonu trestu teoretickou zkouškou a praktickou službou. Neměli by býti přijímáni definitivně leč ti čekatelé, kteří prokázali v přípravné službě, že mají kromě nezbytných praktických a vědeckých znalostí osobní zájem pro své povolání, přímý charakter, lásku k bližnímu, znalost lidí a zběhlost v nakládání s osobami nenormálními fysicky, rozumově nebo mravně.

Jest nezbytné přiznati různým skupinám úředníků, hledíc k jejich činnosti, plat, který zaručuje jejich hospodářské posta-

vení. Zdá se žádoucím, aby vězeňskému personálu bylo zajištěno zvláštní pořadí v hierarchii státních úředníků, které by jim zaručovalo výhody všeobecně v různých zemích těmto úředníkům přiznané.

Má se přihlížeti při výchově ženských zaměstnanců ke zvláštní povaze ženských vězňů. K těmto mají býti přibírány jen ženy, a to podle možnosti i tehdy, jde-li o duchovní.

Tyto zásady se týkají též ústavů pro mládež.

O t á z k a 3. Jak má býti použito samovazby vedle vazby společné?

Usnesení. 1. Systém samovazby sluší považovati za organickou součást progresivního systému.

2. Systém odloučení v noci má býti zpravidla pokládán za podstatný prvek moderního vězeňství, avšak v jednotlivých zemích mohou býti mimořádné okolnosti, které vyžadují systému společných ložnic řádně střežených.

3. Systému samovazby by mělo býti zásadně užíváno pro výkon vyšetřovací vazby.

4. Systém samovazby pro tresty krátkodobé má přednosti i nevýhody. Přednosti mohou býti uplatněny a nevýhody vyloučeny řádnou lékařskou službou a roztríděním vězňů.

5. Při dlouhých trestech měla by se zpravidla nahraditi samovazba progresivním systémem ve vazbě společné. Ředitel ústavu rozhodne — po slyšení lékaře, znalého kriminální antropologie — kdy a kteří vězňové mají býti umístěni ve vazbě společné.

6. Podle možnosti může býti vězni na jeho žádost povoleno odloučené uvěznění, chová-li se řádně a je-li hoden z důvodů fyzických nebo morálních zvláštního zřetele.

Poznámka: Rozumí se, že samovazba se vykonává v místnosti, přiměřeně obyvatelné a bezpečné.

S e k c e t ř e t í (prevence).

O t á z k a 1. Jak sloučiti pátrání o předchozím životě určitých osob s myšlenkou rehabilitace a s péčí o propuštěné trestance?

Usnesení: I. Všeobecná snaha by měla směřovati k tomu, aby propuštění bylo jen součástí záměrné snahy o nápravu a aby život podmíněně propuštěného vězně byl pokračováním výkonu trestu.

II. Za těchto podmínek třeba:

a) působiti na veřejné mínění, buditi zájem veřejnosti o nápravu osob podmíněně propuštěných,

b) oddělití polepšitelné od nepolepšitelných a doporučití jen polepšitelné,

c) individualisovati výběr zaměstnání pro propuštěného vězně podle povahy činu a společenského postavení propuštěného.

III. Jest třeba zákonem upravití instituci rehabilitace.

O t á z k a 2. Účinnost a úprava podmíněného odkladu trestu a podmíněného propuštění; možnost úpravy mezistátního dozoru.

Usnesení: 1. Podmíněný odklad trestu má býti přiznáván jen zločincům, pro něž je skutečně vhodný. Má se při tom přihlížeti k jejich zvláštní povaze a nebezpečnosti pro společnost.

2. Soudce nebo úřad rozhodující o podmíněném propuštění má si opatřiti podrobné zprávy prostřednictvím funkcionářů dobrovolných sdružení, ev. úřadů o fyzických, hmotných, duševních a mravních poměrech zločince, a má k nim přihlížeti.

3. Ochranný dozor je nezbytný pro úspěch podmíněného propuštění a zpravidla i pro zdar podmíněného odkladu trestu.

4. Státy, které nemají zcela vybudován systém ochranného dozoru veřejnými úředníky, mají poskytovatí přiměřené podpory soukromým sdružením, aby tato mohla zaměstnávatí větší počet osob za mzdu, kdežto samy měly by ustanovití větší počet úředníků, aby kontrolovali práci těchto sdružení. Také státy, které používají veřejných úředníků k výkonu ochranného dozoru, mají uspořádatí tuto službu tak, aby mohla vyhověti zcela všem potřebám.

5. Vědecká průprava osob právě uvedených, přizpůsobená úkolům s ochranným dozorem spojeným, má býti systematicky organisována buď sdruženími pro ochranný dozor státem podporovanými, nebo státem samým.

6. Není žádoucí dáti odsouzeneci záruku, že bude podmíněně propuštěn po uplynutí nejkratší zákonné doby, splní-li předepsané podmínky.

Třeba mu však zaručiti, že otázka jeho případného podmíněného propuštění bude zkoumána po uplynutí nejkratší zákonné lhůty nestranným orgánem.

7. Jest žádoucí, aby sdružení pro ochranný dozor ve státě se seskupila v Národní ústřednu a aby tyto národní ústředny pak utvořily Mezinárodní sdružení. Toto Mezinárodní sdružení mělo by vypracovatí zásady pro pomoc osobám odsouzeným nebo podmíněně propuštěným, jimž jest dovoleno odebratí se do jiných zemí. Později měla by tato otázka býti upravena mezinárodními smlouvami.

O t á z k a 3. Mezinárodní spolupráce v pozorování změn zločinnosti a ve zkoumání příčin.

Usnesení: Jest možné a žádoucí utvořiti stálou mezinárodní komisi, která by uskutečnila mezinárodní spolupráci za účelem vědeckého studia příčin změn zločinnosti jednotnými metodami.

Tato komise, jejíž členové budou určeni Mezinárodní komisí pro trestní právo a vězeňství, bude této přímo přiřčena; bude čítati nejméně po jednom delegátu za každý stát.

Přání: Jest také žádoucí utvořiti za těchže podmínek komisi pověřenou vypracováním jednotné metody vědeckého zkoumání zločinců.

S e k c e č t v r t á (mladiství).

O t á z k a 1. Soudy pro mladistvé a organizace pomocných zařízení.

Usnesení: Rozhodování o proviněních osob mladistvých má býti ve všech případech, ať je vykonává orgán soudní čili nic, na rozdíl od orgánu rozhodujícího o dospělých, svěřeno osobám kvalifikovaným jejich znalostí osob mladistvých a naplněným myšlenkou jejich ochrany.

Soud mládeže má se skládati podle možnosti z jediného soudce specialisty v záležitostech zločinnosti osob mladistvých nebo mají býti přibráni přísedící, kteří buďtež vybírání zejména z řad lékařů, pedagogů, sociálních pracovníků. Spolupráci žen jako soudců i jako přísedících sluší v široké míře doporučiti.

Má se konati podrobné šetření o předešlém životě, společenském prostředí i charakteru dítěte, aby soud měl jasný podklad pro opatření, které třeba uložiti. Při zkoumání má se použiti nejširší měrou pomoci znalců psychiatrie a pedagogiky a přispění sociálních zařízení.

Pomocné služby u soudu mládeže mají býti svěřeny osobám se zvláštní průpravou, které se věnují stále tomuto úkolu.

Pomoc osob dobrovolně se tomuto úkolu věnujících je velmi žádoucí; vyžaduje však vždy vedení osobami, které tento úkol konají z povolání.

Tato zařízení mají vykonávati činnost preventivní a pečovatí o provinilce před rozhodnutím, při něm i po něm.

Aby byla usnadněna lékařská a fysiopsychologická vyšetřování dětí, jest vhodné zřídití zvláštní pozorovny, jichž by soud mohl užítí.

Rovněž mají býti organizovány zvláštní ústavy pro výkon opatření mladistvým uložených, při čemž soud by dozíral na jejich výkon a byl by oprávněn ke každé změně, odkladu i zrušení uloženého opatření, a to podmíněně i definitivně.

O t á z k a 2. Umísťování mladých provinilců a nejlepší forma kázně.

Usnesení: Je-li žádoucí, aby byly všude orgány, které by činily preventivní opatření pokud jde o děti (na př. mladší 14 let) a také soudy specialisované pro aplikaci trestního práva a trestního řízení, jde-li o osoby mladistvé (na př. od 14 do 18 let), t. zv. soudy mládeže, je dále žádoucí dáti řádným soudům možnost umístiti ve zvláštním ústavě nebo alespoň ve zvláštním oddělení, s výchovným režimem v nejširším smyslu, zločince ještě mladé, kteří však již překročili věk mladistvý (na př. od 18 do 25 let).

O t á z k a 3. Kontrola, správa a užívání peněz mladistvých provinilců v době, kdy je na nich vykonáváno nějaké soudní rozhodnutí a mohou-li z těchto peněz býti hrazeny náklady trestního řízení?

Usnesení: Jest žádoucí, aby se vedl zvláštní účet pro každou osobu mladistvou, ohledně níž bylo učiněno nějaké soudní opatření. Na tento účet se zapíše veškeré příjmy a vydání z výdělků osoby mladistvé, z darů a peněz, kterých se mu může dostat zvenčí.

Podnikům a soukromníkům, kteří by odpírali vésti tento zvláštní účet, bylo by odňato střežení osob mladistvých a dozor nad nimi. Stát, podnik nebo osoba soukromá, které je dítě svěřeno, spravuje jeho majetek.

Užívání majetku má býti přesně upraveno; má se ho užití především k drobným dovoleným výdajům, k nákupu šatstva.

Náklady trestního řízení a vydržování osoby mladistvé nese rodina, byla-li uznána odpovědnou nebo nikoli nemajetnou. (Ocenění jednání sjezdu přineseme v příštím čísle.)

»**Nová úprava státního příspěvku k podpoře nezaměstnaných**«. Upravili R. Tayerle a J. Hlaváček. Nákladem Odborového sdružení československého. Praha 1930. Ve své knihovně vydala odborová ústředna tuto příručku o 112 stranách jako svazek V. Příručka poskytne členům, zvláště pak činovníkům odborových organizací rychlou informaci o státním příspěvku k podporám v nezaměstnání. Příručka obsahuje úplné znění všech zákonů, nařízení a normativních výnosů ministerstva sociální péče ke státnímu příspěvku se vztahujících, jakož i podrobné a úplné vysvětlivky k jednotlivým ustanovením. V příručce obsaženy jsou také důležité doklady vztahující se k projednávání zákona v poslanecké sněmovně, řeči zpravodajů i podstatný obsah důvodových zpráv a zpráv výborů. Příručka je uzavřena vyčerpávajícími rejstříky, časovým a věcným. Můžeme příručku, která je velmi levná, stojí pouze Kč 4.—, jen doporučiti.